

[REDACTED]

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach
PGL LP Nadleśnictwo Siewierz

Petycja Stop wycince na Bukowej Górze

My – Mieszkanki i Mieszkańcy, Aktywistki i Aktywiści oraz Członkowie i Członkinie organizacji pozarządowych stanowczo sprzeciwiamy się wycince drzewostanu na Bukowej Górze.

Lasy publiczne, zgodnie z ustawą o lasach, powinny spełniać równocześnie trzy funkcje: przyrodniczą, społeczną i gospodarczą (produkcyjną). Zbyt intensywna gospodarcza eksploatacja lasów sprawia, że lokalna przyroda nie jest wystarczająco chroniona, lasy przestają chronić przed suszą i upałem, a mieszkańcy nie mają gdzie chodzić na spacer. Co więcej, dla obszaru buczyn storczykowych, największym zagrożeniem byłaby wycinka starych drzewostanów bukowych. Zagrożenie to jest najbardziej prawdopodobne na terenach prywatnych, ale niewykluczone również na terenach Skarbu Państwa. Teren „Bukowej Góry”, będący w zarządzie Nadleśnictwa Siewierz, jest objęty również Certyfikatem FSC – HCVF 3.1 czyli „Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej” - adres leśny 02-28-1-12-438a-r.

Co więcej, na terenie Bukowej Góry odkryto unikatowe w środkowej Europie dolomitowe megality, krzemienie z epoki schyłkowego paleolitu i ciepłopalny pochówek wstępnie datowany na wczesne średniowiecze – to niektóre odkrycia archeologów w obrębie Bukowej Góry – jednego ze Wzgórz Trzebieślawickich w granicach Dąbrowy Górniczej. „To odkrycie jest czymś wyjątkowym w Europie środkowej - takie rzeczy nie są spotykane. Jak sądzą naukowcy, megality są związane z miejscem kultu. Mamy tu też pochówki, co jednak rozwarstwia się w czasie z megalitami - miejsce kultu jest znacznie starsze” – podkreślał Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków Łukasz Konarzewski.

Dokonywanie wycinki we wskazanym obszarze jest zatem nie tylko trzebieżą lasów, lecz także stanowi zagrożenie dla cennych przyrodniczo obszarów Dąbrowy Górniczej.

Uzasadnienie

Obszarem o najwyższych wartościach przyrodniczych na terenie proponowanego obszaru chronionego krajobrazu „Trzebieślawskie Wzgórze” jest zachodni fragment tego kompleksu wzniesień – Bukowa Góra. Pierwsza propozycja objęcia tego terenu ochroną w formie rezerwatu przyrody pojawiła się w 1957 r. (Kuc 1959). Przedmiotem ochrony w tamtym czasie miały być przede wszystkim wyjątkowe walory flory mszaków w lesie bukowym. W 1993 r. pojawiła się propozycja utworzenia na tym terenie użytku ekologicznego „Buczyny” (Błaski i in. 1993). Autorzy waloryzacji z 1994 r. (Celiński i in. 1994) i jej aktualizacji z 2007 r. (Czyłok i in. 2007a) przedstawili propozycję objęcia Bukowej Góry ochroną prawną w formie rezerwatu przyrody dla ochrony cennych zbiorowisk roślinnych i gatunków roślin

naczyniowych. Propozycja ta nie doczekała się do tej pory realizacji. Na podstawie przeprowadzonej aktualnej waloryzacji w 2020 r. autorzy proponują podtrzymać tę propozycję. Bazując na aktualnych badaniach terenowych, jak również na podstawie analiz danych ewidencyjnych (<https://mapy.geoportal.gov.pl/>) oraz leśnych (<https://www.bdl.lasy.gov.pl/>) propozycja rezerwatu obejmuje obszar 58,03 ha.

Na terenie Bukowej Góry wydzielenie z buczyną obejmuje powierzchnię ponad 20 ha, jest własnością Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Siewierz), we wschodniej części wkraczają pasy lasu będące w rękach prywatnych właścicieli.

Na Bukowej Górze zachował się naturalny drzewostan bukowy z dominującym zbiorowiskiem buczyny storczykowej, które stanowią w pełni wykształcone siedlisko przyrodnicze 9150 – ciepłolubne buczyny storczykowe Cephalanthero-Fagion, wymienione w zał. I Dyrektywy Siedliskowej. Obejmuje ono południowe i zachodnie stoki Bukowej Góry. W siedlisku tym stwierdzone zostały w 2020 r. licznie kwitnące okazy buławnika czerwonego *Cephalanthera rubra*, b. mieczolistnego *Cephalanthera longifolia* i b. wielkokwiatowego *Cephalanthera damasonium*. Storczyki były tu reprezentowane ponadto przez liczne stanowiska żłobika koralowego *Corallorhiza trifida*, kruszczyka rdzawoczerwonego *Epipactis atrorubens*, k. szerokolistnego *Epipactis helleborine* i gnieźnika leśnego *Neottia nidus-avis*. Buławnik czerwony należy do gatunków zagrożonych wymarciem w Polsce (Zarzycki i in. 2014). Nowym w stosunku do wcześniejszych waloryzacji, ściśle chronionym gatunkiem stwierdzonym na tym terenie jest miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*. Należy wymienić ponadto stanowiska lili żłogłów *Lilium martagon* i orlika pospolitego *Aquilegia vulgaris*. W buczynie gniazdują dzięcioły, w tym dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, który jest wymieniony w zał. I Dyrektywy Ptasiej oraz inne cenne gatunki ptaków wykorzystujące dziuple dzięciołów. Gniazduje tu również coraz rzadszy, a charakterystyczny dla dojrzałych lasów bukowych siniak *Columba oenas*. Utrzymanie starych drzewostanów z dziuplastymi drzewami jest podstawą zachowania tego gatunku gołębia. Dodatkowym walorem Bukowej Góry są liczne ślady dawnego górnictwa kruszcowego – pola warpi oraz odkryte w 2021 r. ważne stanowisko archeologiczne na szczycie wzgórza. Zachodni kraniec proponowanego rezerwatu przyrody ma istotne walory widokowe na Kotlinę Dąbrowską ze zbiornikiem Kuźnica Warężyńska oraz wzgórze Góry Dorotki. Stanowiąc zachodni kraniec wzgórz węglanowych górujących nad obniżeniem Kotliny Dąbrowskiej, Bukowa Góra i Trzebiesławickie Wzgórze mają wyjątkowe walory krajobrazowe i stanowią dominantę w krajobrazie Dąbrowy Górniczej.

Ważną przesłanką do objęcia ochroną rezerwatową Bukowej Góry i wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu „Trzebiesławickie Wzgórze”, którego część spełniałaby rolę otuliny rezerwatu przyrody, jest konieczność zachowania stanowisk ściśle chronionego i wymienianego w Polskiej czerwonej księdze roślin (Zarzycki i in. 2014) wilczomleczka pstrego *Euphorbia epithymoides*. Największa populacja tego gatunku, obejmująca kilkaset okazów znajduje się na obrzeżu lasu bezpośrednio na zachodnim przedpolu proponowanego rezerwatu. Trzebiesławickie Wzgórze są największym i jednym z dwóch (drugie jest w sąsiednim Podwarpiu) stanowisk tej rośliny w Polsce.

